

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА

Факультет/інститут педагогічний

Кафедра початкової освіти

СИЛАБУС

НАВЧАЛЬНА (ПЕДАГОГІЧНА) ПРАКТИКА

Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський) рівень

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА
«Початкова освіта»

Першого (бакалаврського) рівня

за спеціальністю 013 Початкова освіта

галузі знань 01 Освіта/Педагогіка

Освітня кваліфікація: Бакалавр початкової освіти

Професійна кваліфікація: Вчитель початкових класів закладу загальної середньої освіти

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 2 від 21 лютого 2023 р.

м. Івано-Франківськ – 2023

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Навчальна (педагогічна) практика (НПП)
Викладач (-і)	доц. Сливка Лариса Володимирівна
Контактний телефон викладача	050-631-58-84
E-mail викладача	logoczka@ukr.net
Формат дисципліни	практика, самостійна робота
Обсяг дисципліни	270 годин
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua
Консультації	Очні і дистанційні (шляхом переписки електронною поштою та у соціальній мережі Facebook)
2. Анотація до НПП	
<p>Професійно-практична підготовка майбутніх вчителів початкових класів здійснюється впродовж усього періоду навчання у закладі вищої освіти на основі «Положення про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України» (затверджено наказом Міністерства освіти України від 08.04.1993 р. № 93), «Положення про організацію навчального процесу у вищих навчальних закладах» (затверджено наказом Міністерства освіти України від 02.06.1993 р. № 161), Положення про організацію та проведення практики у Державному вищому навчальному закладі «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (схвалено на засіданні Вченої ради ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» від 26 березня 2013 р., № 3) та інших нормативних документів, що регламентують практичну підготовку майбутніх фахівців у галузі освіти.</p> <p>Заклади вищої освіти, які здійснюють підготовку фахівців за спеціальністю 013 Початкова освіта покликані забезпечити не тільки здобуття професійних знань і умінь здобувачами вищої освіти, а й формувати творчу особистість компетентного майбутнього педагога, здатного до сприйняття педагогічних інновацій, котрий зумів би творчо застосовувати їх власній професійній діяльності.</p> <p>У процесі <i>навчальної педагогічної практики</i> (далі – НПП) закріплюються теоретичні знання, отримані з педагогіки та психології, частинних методик, виробляються професійно-педагогічні навички та вміння. Цей різновид практики є важливим компонентом освітнього процесу, НПП поєднує теоретичні знання студентів та їхні практичні уміння здійснювати організацію виховного процесу в умовах майбутньої професійної діяльності в новій українській школі.</p> <p>НПП виконує навчальну, розвивальну, виховну, комунікативну, організаційну, прогностичну, профілактичну функції. Навчальна функція передбачає актуалізацію, поглиблення, систематизацію і застосування теоретичних знань, формування практичних умінь і навичок. Розвивальна функція полягає у розвитку пізнавальної і творчої активності майбутніх учителів, критичного мислення, креативності, рефлексії. Виховна функція передбачає формування світоглядної культури здобувачів вищої освіти, їхньої соціальної активності, професійно значущих та професійно важливих якостей. Комунікативна функція полягає в налагодженні продуктивної соціальної взаємодії з усіма учасниками освітнього процесу. Увіраженням організаційної функції НПП є підхід до цієї педагогічної діяльності з погляду соціального менеджменту, що полягає в структуруванні, плануванні, розподіленні різних видів діяльності. Прогностична функція означає передбачення майбутнім учителем результатів власної професійної діяльності. Профілактична функція полягає у запобіганні асоціальним явищам і вчинкам серед учнів, створення належних умов для формування соціально активної особистості здобувача початкової освіти.</p> <p>Особливість НПП в тому, що для студента створюються умови для розкриття його потенційних можливостей як майбутнього вчителя початкових класів і організатора позакласної і позашкільної виховної роботи.</p>	
3. Мета та цілі НПП	
<p>Мета НПП – ознайомити студентів другого курсу із особливостями організації виховного процесу у закладах загальної середньої освіти, зокрема, початкової ланки освіти; узагальнити, систематизувати і поглибити теоретичні знання з педагогічних дисциплін та поєднати їх з практичною діяльністю; сформувати практичні уміння і навички щодо виконання функцій учителя нової української школи; розвинути творчу ініціативу, сприяти реалізації особистісного творчого потенціалу здобувачів вищої освіти.</p> <p>Основними цілями і завданнями НПП є:</p> <ul style="list-style-type: none"> – ознайомити студентів з особливостями діяльності вчителя початкових класів в умовах нової української школи, реалізацією положень Концепції «Нова українська школа»; – змістово-методично забезпечити особистісно-професійного зростання майбутнього педагога на дослідницькій основі; – використати на практиці знання, отримані студентами під час вивчення дисципліни «Основи педагогіки»; – сформувати практичні навички другокурсників щодо організації і проведення позакласної і позашкільної виховної роботи з учнями початкової школи; здійснити пропедевтику щодо знань і 	

- умінь студентів, які будуть набуті в процесі вивчення курсу «Теорія та методика виховання»;
- забезпечити умови для залучення студентів другого курсу до активної діяльності в учнівських колективах;
- виховувати потребу постійного удосконалення професійних знань, навичок, умінь і педагогічної майстерності;
- навчити студентів творчо використовувати теоретичні знання й практичні вміння у власній майбутній педагогічній діяльності, сприяти опануванню сучасними технологіями виховання й розвитку здобувачів початкової освіти;
- стимулювати бажання другокурсників до постійного професійного розвитку, удосконалення своїх педагогічних здібностей;
- сформувати уявлення студентів другого курсу про науково-методичні засади діагностики сукупності особистісних здібностей дітей молодшого шкільного віку: загальних (здібностей до навчання, розумових здібностей, лінгвістичних, математичних, ін.) та спеціальних (художніх: музичних, хореографічних, артистичних, зображувальних; здібностей до практичної діяльності: конструктивно-технічних, технологічних, організаційних, управлінських, підприємницьких; тілесно-кінестетичних; соціально-комунікативних);
- розробити фонд навчально-розвивальних і навчально-виховних занять, дидактичного матеріалу, створити картотеку передового педагогічного досвіду, банк педагогічних ідей, педагогічну бібліотеку;
- сприяти створенню школи волонтерів та громадських активістів.

У результаті проходження НПП здобувачі вищої освіти повинні:

знати і мати уявлення про:

- основні нормативно-правові документи, які регламентують виховний процес у закладах загальної середньої освіти;
- засадничі підходи до організації виховної роботи з учнями початкової школи у контексті положень Концепції «Нова українська школа»;
- науково-методичні засади діагностики сукупності особистісних здібностей дітей молодшого шкільного віку: загальних (здібностей до навчання, розумових здібностей, лінгвістичних, математичних, ін.) та спеціальних (художніх: музичних, хореографічних, артистичних, зображувальних; здібностей до практичної діяльності: конструктивно-технічних, організаційних, підприємницьких; тілесно-кінестетичних; соціально-комунікативних);

вміти:

- планувати та організувати виховний процес у початковій школі, позакласні та позашкільні заходи, використовуючи різні організаційні форми навчання і виховання та типи занять із дотриманням принципу науковості та вимог нормативних документів початкової школи;
- узгоджувати власну діяльність з діяльністю учнів, координувати їх взаємовідносини один з одним, уникаючи конфліктів;
- обирати доцільні форми, методи, засоби виховної роботи та планувати їх використання у власній професійній та громадській діяльності;
- організувати дозвілля та активний відпочинок здобувачів початкової освіти на перервах; формувати вміння використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку учнів та ведення ними здорового способу життя;
- рефлексувати, оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт;
- орієнтуватися в інформаційному просторі, використовувати відкриті ресурси, інформаційно-комунікаційні та цифрові технології, оперувати ними в професійній діяльності;
- працювати в команді, міжособистісно взаємодіювати; налагоджувати конструктивну та партнерську взаємодію з учасниками виховного процесу;
- забезпечувати дотримання вимог безпеки життєдіяльності, санітарії та гігієни, створювати психологічно комфортні умови виховного процесу;
- здійснювати профілактичні заходи щодо збереження життя та фізичного й психічного здоров'я здобувачів початкової освіти, надавати їм домедичну допомогу (за потреби), планувати та реалізовувати заходи щодо попередження і протидії булінгу та різних проявів насильства чи будь-якої з форм дискримінації серед учнів початкової школи й інших учасників освітнього процесу.

4. Програмні компетентності та результати навчання

Пройшовши НПП, ви набудете низку компетентностей, а саме:

Загальні компетентності:

ЗК-2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК-3. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

ЗК-4. Здатність працювати в команді, міжособистісної взаємодії.

ЗК-6. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

Фахові компетентності:

СК-2. Здатність орієнтуватися в інформаційному просторі, використовувати відкриті ресурси, інформаційно-комунікаційні та цифрові технології, оперувати ними в професійній діяльності.

СК-5. Здатність до проектування осередків навчання, виховання й розвитку здобувачів початкової освіти.

СК-11. Здатність до здійснення профілактичних заходів щодо збереження життя та здоров'я учнів початкової школи, до надання їм домедичної допомоги, до протидії та попередження булінгу, різних проявів насильства.

**Нормативний зміст підготовки здобувачів вищої освіти,
сформульований у термінах результатів навчання**

ПР-01. Організовувати монологічну, діалогічну та полілогічну форми спілкування з молодшими школярами, іншими учасниками освітнього процесу, представниками громади, поважаючи права людини та суспільні цінності; формувати судження, що враховують соціальні, наукові та етичні аспекти.

ПР-03. Критично оцінювати достовірність та надійність інформаційних джерел, дотримуватися юридичних і етичних вимог щодо використання інформаційно-комунікаційних та цифрових технологій у перебігу педагогічної діяльності в початковій школі.

ПР-05. Організовувати освітній процес із використанням цифрових технологій та технологій дистанційного навчання молодших школярів, розвивати в учнів навички безпечного використання цифрових технологій та сервісів.

ПР-09. Планувати та організовувати освітній процес у початковій школі, позаурочні й позашкільні заняття та заходи, використовуючи різні організаційні форми навчання та типи занять, із дотриманням принципу науковості та вимог нормативних документів початкової школи.

5. Організація НПП

Обсяг НПП

Вид заняття	Загальна кількість годин
самостійна робота	270

Ознаки курсу

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / Вибірковий
Четвертий	Початкова освіта	Другий	Нормативний

Тематика навчальної дисципліни

Тема	Форма реалізації	Завдання	Кількість годин
1. Вступ	настановча нарада	Участь у настановчій нараді на педагогічному факультеті. Інструктаж з техніки безпеки та санітарно-гігієнічних вимог до організації роботи	1-й день
2. План виховної роботи школи, особливості організації позакласної і позашкільної виховної роботи	ознайомлення; аналіз	Ознайомитися із «Планом виховної роботи школи», особливостями позакласної і позашкільної виховної роботи зі здобувачами початкової освіти	2-й день
3. Екскурсія як форма організації освітньо-виховного процесу у школі.	вивчення відповідних джерел	Ознайомитися із правилами поведіння під час природничої екскурсії. Оцінити екскурсійне спорядження та інвентар. Ознайомитися із принципами побудови маршруту природничої екскурсії, із варіантами руху екскурсійної групи і етапами розробки маршруту.	3-й день
4. Маршрут природничої екскурсії	самостійна р-та (проект)	Розробити маршрут природничої екскурсії як форми організації освітньо-виховного процесу у школі.	4-й день 5-й день
5. Технології використання дидактичних ігор у виховному процесі школи	вивчення відповідних джерел	Ознайомитися із технологіями використання дидактичних ігор у виховному процесі школи	6-й день

6. Дидактична гра як засіб навчання і виховання	самостійна р-та; презентація	Розробити проєкт дидактичної гри, яку можна використати в освітньо-виховному процесі закладу загальної середньої освіти. Презентувати дидактичну гру.	7-й день
7. Проєкт (сценарій тощо) позакласного (позашкільного) виховного заходу (заняття)	самостійна р-та	Розробити та написати проєкт (сценарій тощо) позакласного (позашкільного) виховного заходу (заняття), підготувати наочно-дидактичний матеріал, інформаційні технології (за потреби) для його проведення.	8-й день
			9-й день
			10-й день
8. Технології організації позакласного (позашкільного) виховного заходу	презентація	Презентація виховного заходу (заняття) – I-а підгрупа. Спостереження виховного заходу, проведеного іншими студентами (II-а, III-а, IV-а підгрупи).	11-й день
		Презентація виховного заходу (заняття) – II-а підгрупа. Спостереження виховного заходу, проведеного іншими студентами (I-а, III-а, IV-а підгрупи).	12-й день
		Презентація виховного заходу (заняття) – III-а підгрупа. Спостереження виховного заходу, проведеного іншими студентами (I-а, II-а, IV-а підгрупи).	13-й день
		Презентація виховного заходу (заняття) – IV-а підгрупа. Спостереження виховного заходу, проведеного іншими студентами (I-а, II-а, III-а підгрупи).	14-й день
9. Аналіз виховного заходу.	круглий стіл	Проаналізувати виховний захід, проведений іншими студентами.	15-й день
10. Організація спортивно-розважальних ігор.	вивчення відповідних джерел	Ознайомитися із змістом і методикою організації спортивно-розважальних ігор.	16-й день
11. Методика організації спортивно-розважальних ігор.	презентація проєкту	Провести спортивно-розважальну гру. Підготувати звітні матеріали з педагогічної практики.	17-й день
			18-й день
			19-й день
12. Підсумки НПП.	підсумкова нарада	Взяти участь у підсумковій нараді в педагогічному інституті.	20-й день

6. Система оцінювання НПП

Загальна система оцінювання НПП	<p>Поточний контроль здійснюється протягом проходження студентами-практикантами НПП. Підсумковий контроль здійснюється у кінці проходження другокурсниками НПП.</p> <p>Після закінчення терміну практики студенти звітують про виконання програми та індивідуально-творчих завдань. Документація з НПП здається студентами-практикантами на перевірку упродовж трьох днів після закінчення практики. Залік є підсумковою формою перевірки результатів виконання студентами завдань НПП.</p> <p>Оцінка за НПП вноситься в заліково-екзаменаційну відомість і в індивідуальний план студента (залікову книжку).</p> <p>Студенти, які не пройшли НПП або її частину з поважних причин, мають право на її продовження у вільний від навчання час при наявності відповідних довідок. Студент, який отримав незадовільну оцінку з НПП, за рішенням деканату факультету може бути поданий на відрахування з університету. Підсумки НПП обговорюються на засіданні кафедри початкової освіти. Матеріали звітів з НПП зберігаються на кафедрі</p>
---------------------------------	--

	<p>впродовж року. Результати НПП оцінюються за 100 бальною шкалою.</p> <p>Розподіл балів:</p> <p>Тема 1. – 0 балів</p> <p>Тема 2. – 0 балів</p> <p>Тема 3. – 4 балів</p> <p>Тема 4. – 10 балів</p> <p>Тема 5. – 0 балів</p> <p>Тема 6. – 20 балів</p> <p>Тема 7. – 20 балів</p> <p>Тема 8. – 20 балів</p> <p>Тема 9. – 5 балів</p> <p>Тема 10. – 0 балів</p> <p>Тема 11. – 10 балів</p> <p>Тема 12. – 10 балів</p>
Вимоги до письмових (контрольних) робіт	
Практичні заняття	Максимальна оцінка включно з усіма матеріалами, які здаються після завершення НПП – 100 балів.
Умови допуску до підсумкового контролю	Залік виставляється за умови, що студент за усі виконані роботи набрав мінімум 50 балів
Підсумковий контроль	Форма контролю – <i>залік</i> Форму здачі – комбінована
7. Політика курсу	
<p>НПП ґрунтується на засадах академічної доброчесності – сукупності етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання.</p> <p>Присутність студентів на практичних заняттях є обов'язковою.</p> <p>Результати самостійної роботи студентів перевіряються відповідно до термінів виконання завдань.</p> <p>Результати виконання студентом завдань для самостійної роботи оприлюднюються на практичних заняттях.</p> <p>Шановні студенти, викладач є доступним для консультацій шляхом переписки електронною поштою (loroczka@ukr.net) і у соціальній мережі Facebook.</p>	
8. Рекомендована література	
<ol style="list-style-type: none"> Брилін Б. А. Педагогічні проблеми організації вільного часу. <i>Психологія і педагогіка</i>. 2016. № 4. С. 72-76. Державний стандарт початкової освіти (2018): URL: https://www.kmu.gov.ua/ua/npas/prozatverdzhennya-derzhavnogo-standartu-pochatkovoyi-osviti Деякі аспекти методики проведення уроків щодо антиалкогольної тематики в початкових класах. <i>Сливка Л. Теоретико-методичні аспекти викладання валеології та основ безпеки життєдіяльності в початковій школі</i> : навч.-метод. посіб. Івано-Франківськ : НАІР, 2012. С. 118–121. Закон України «Про освіту» (2017). URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2145-19 Закон України «Про повну загальну середню освіту» (2020). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-20#Text. Концепція Нової української школи. URL: https://www.kmu.gov.ua/storage/app/media/reforms/ukrainska-shkola-compressed.pdf. Кудикіна Н.В. Організація ігрової діяльності у позаурочному навчально-виховному процесі. Кудикіна Н. В. Теоретичні засади педагогічного керівництва ігровою діяльністю молодших школярів у позаурочному навчально-виховному процесі : 13.00.01. Загальне педагогічне та історичне педагогіки. Київ, 2004. 41с. Національна програма виховання дітей та учнівської молоді в Україні. URL: http://ukraine.uapravo.net/data/base28/ukr28703.htm. Нова українська школа: концептуальні засади реформування середньої школи. URL: http://mon.gov.ua/activity/education/zagalna-serednya/ua-sch-2016/ Нова українська школа : poradnik dla vchitelja (навчально-методичний посібник). Чернівці, 2018. 126 с. 	

12. Нова українська школа: порадник для вчителя / Під заг. ред. Бібік Н. М. Київ : ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2017. 206 с.
13. Педагогічна практика в початковій школі: посібник / за ред. О.Б.Будник. Івано-Франківськ : ПП Бойчук А.Б., 2016. 308 с. (Авторський колектив: О. Б. Будник, Л. В. Ілійчук, Н. О. Матвеева, Л. В. Сливка, О. П. Цюняк).
14. Савченко О.Я. Дидактика початкової школи: Підручник для студентів педагогічних факультетів. Київ : Абрис, 1997. 416 с.
15. Цюняк О. П., Довбенко С. Ю. Педагогічна інноватика : навчально-методичний посібник. Івано-Франківськ : Видавець Кушнір Г. М., 2019. 190 с.
16. Шербань П. Дидактичні ігри у навчально-виховному процесі. *Початкова школа*. 2010. №1. С. 18–20.

Викладач:

доцент, доцент кафедри педагогіки

Лариса СЛИВКА